

דבז'נו Debrzno

היהודים בדבז'נו וויש (בגרמנית: Dobrin) עיירת מסחר באיזור זלוטוב, הופיעו בשנת 1664. בשנת 1775 לערך הם היוו קבוצת אוכלוסיה שמנתה 180 איש; אולם בסוף אותה שנה הם אולצו לעזוב את העיירה. הרוב רצו להתיישב בדבז'נו (בגרמנית: Preußisch Friedland), המרוחקת כ-3 קילומטר משם, אולם שלטונות העיירה ההיא סרבו לאשר את התיישבותם. משקיבלו סירוב, יצאו לקאמיין פומורסקי. לאחר כמה שנים, ב-1783, משפחה יהודית ראשונה התיישבה בדבז'נו (בגרמנית: Preußisch Friedland). היהודים התגוררו בעיר משך מאה וחמישים השנים הבאות. ב-1803 הצבור היהודי מנה 88 בני אדם, בשנות ה-80 של המאה ה-19 – כ-290, ב-1885 – 262 נפשות (7,5%), ב-1905 – 168 (2,5%), ובשנות ה-20 של המאה העשרים – 118 בני אדם (כ-3% מכלל התושבים).

במאה ה-19 לקהילה היהודית בדבז'נו הייתה תשתית משלה. פעל בית ספר דתי, וב-1889 הותאם מבנה בן יותר משמנים של אסם, לשמש כבית כנסת. בית כנסת חלדש הוקם בשנים 1900-1901, ברחוב ניפודלגלושצ'י (העצמאות) של היום (בזמנו: Stretziner Straße); בית כנסת זה נחרב במהלך "ליל הבדולח" בנובמבר 1938.

בית העלמין היהודי בדבז'נו (Dobrin) הוקם בסוף המאה ה-18, ברחוב מוקוטובסקה 2 דהיום, במעלה של תל, בשטח של 0,3 ההקטר. קרנו ירדה לאחר הקמתו של בית העלמין בדבז'נו וייש השכנה (Preußisch Friedland). בית העלמין נחרב בשואה, בתום מלחמת העולם השנייה בית העלמין נהרס כליל. במקומו קמו בתי מגורים.

ביבליוגרפיה

- *Dzieje miasta i gminy Debrzno*, red. M. Fryda, Pruszcz Gdański 2014.
- J. Zdrenka, *Żydzi powiatu złotowskiego (1859) 1874–1945 / Juden des Landkreises Flatow (1859) 1874–1945*, Złotów 2013.